

úvodník

MÁ SEKCE MLADÝCH PSYCHIATRŮ SMYSL?

Protože tuto otázku dostávám opakovaně a poměrně často právě od svých vrstevníků, občasně rozšířenou o „pod-dotaz“: „A co z toho budu mít, až se tím členem/členkou sekce stanu?“, rozhodl jsem se, že tomu věnuji prostor úvodníku České a slovenské psychiatrie a využiji tak jedinečnou možnost odpovědět. Chci zároveň zrekapitulovat, co se podařilo, co se zatím nepodařilo a kam směřujeme.

Vážené kolegyně a vážení kolegové, začnu tím společensky citlivějším tématem, a to vysvětlením, jak definujeme v sekci „mládí“. Doufám, že to bude pochopeno v kontextu, že jsme se museli nějak profilovat. Samozřejmě, že jinak je pojem „mládí“ relativní.

Členkou nebo členem sekce mohou být lékařky a lékaři do čtyřiceti let věku nebo do 7 let od atestace. Když jsem koncem roku 2016 do sekce vstoupil, bylo nás celkem devět. Číslo mě zaskočilo – v Čechách působí kolem 1200 psychiatrů, a že by pouze devět bylo mladých? Chtěl jsem s tím něco udělat, a tak jsem začal objíždět nemocnice a agitovat v Kroměříži, Opavě, Brně-Černovicích, Jihlavě, Bohnicích, Národním ústavu duševního zdraví (NÚDZ). Měl jsem velké plány a vize, co všechno můžeme ovlivnit a dokázat. Inspirací pro mě byly fungující zahraniční spolky. Čas mě však naučil trpělivosti a zkontroloval moji naivitu, že to půjde rychle. Dnes je to přes rok, co sekci vedu. To pozitivní je, že jsme se rozrostli na číslo padesát. Není to však pouze o počtu, někdy stačí hrst šikovných a dějí se věci.

Čemu se věnujeme? Chceme primárně podpořit funkčnost a přehlednost předatestačního vzdělávání a samotnou atestaci. Letos je zázemím pro atestaci 3. lékařská fakulta UK a NÚDZ. Díky dobré komunikaci s paní profesorkou Bankovskou-Motlovou se nám podařilo dostat na webové stránky přehlednou informaci, co je k atestaci nutné, důležité kontaktní osoby, potřebné termíny. To je velké plus a chceme v tom pokračovat i v příštích letech. Sám jsem atestaci absolvoval letos a mám čerstvou zkušenost, kde je možné proinformovanost zlepšit. Tak například pro atestanty bylo minusem složité zjišťování termínu a místa konání povinného testu z oboru. Jedním ze zadavatelů je Institut postgraduálního vzdělávání (IPVZ), já jsem ho třeba absolvoval pod hlavičkou Psychiatrické kliniky VFN. Stávalo se, že atestanti o obou možnostech nevěděli a některé nepříjemně překvapilo, že k absolvování mohli přistoupit už dříve. Další povinností je sepsání „psychoterapeutické kazuistiky“, nikde však není uveden ani rozsah, ani jak má taková kazuistika vypadat. Samotná praktická atestační zkouška nemá upřesněny formální požadavky. Ruku na srdce, kolik z vás by bylo připraveno vypsát ve vyšetření pacienta víceosý systém diagnostiky MKN-10? Ne všude jsme k tomu v klinické praxi vedeni, asi je to chyba, ale zároveň ne záměrná, kvůli přetlaku pacientů to nelze všude stíhat. I proto by mělo význam, aby vzniklo doporučení, šablona, jak má vzorové vyšetření pacienta vypadat. V neposlední řadě jsou to atestační otázky, které jsou rozsáhlé, a snad se nemýlím, když napíšu, že pro každého jedince jich existuje hned několik, které by si nechtěl v „den D“ vytáhnout. Každý rok koluji starší materiály, které poslouží, ale již ztrácejí na aktuálnosti, dokonce i otázky se časem změnily. Rozhodl jsem se, že do konce roku 2018 umístím na web otázky, jak

jsem si je vypracoval pro své studium. Společně s dr. Trdlovou to teď dáváme dohromady. Přidám tam i kazuistiku a atestační práci, které byly letos akceptovány. Kromě doporučené literatury tak bude k dispozici materiál, který může pomoci zorientovat se, a být dále doplňován. Snad to bude inspirace a motivace pro další, aby vznikla elektronická platforma, kde si navzájem můžeme pomáhat s dalšími, lepšími materiály.

Chceme prosazovat své zájmy. Dvě prestižní organizace European Federation of Psychiatric Trainees (EFPT) a European Union of Medical Specialists (UEMS) vytvořily chytrý online nástroj, pomocí něhož si můžete změřit, jak probíhá váš předatestační vzdělávací program v porovnání s doporučenými evropskými standardy. Mnohé z vás zřejmě překvapí, že něco takového jako evropský doporučený standard existuje. Tato velmi chytrá pomůcka, díky níž se už zpracovávají celoevropská data, vydala předběžné výsledky z 27 zemí, od 77 respondentů a ukazuje průměrné skóre 41,6% shody v souladu s evropskými standardy. Česká republika tam je díky naší aktivitě také a stále máme co dohánět. Bez nás mladých a bez našeho hlasu se ta změna nestane. Nechci, aby to znělo jako klišé, ale některé sousední země a jejich sekce dílčích změn dosahují. Zatím máme v rámci naší Psychiatrické společnosti pouze observační právo, nikoli hlasovací, ale již tento rok nás přizvali ke kulatému stolu, k připomínkování specializačního vzdělávání. Vyzkoušejte a porovnejte na stránkách www.efpt.eu/tyot, jak vaše předatestační vzdělávání vypadá a jak by vypadat mělo. Jak často se vídáte se svým školitelem? Jednou do týdne, či do měsíce, nebo jen jednou za rok? Nebo si hradíte psychoterapeutický výcvik a čerpáte na něj dovolenou, i když je součástí povinné předatestační přípravy? Bylo by zajímavé provést přehled zkušeností napříč republikou, udělat výstup a případně přimět kompetentní lidi ke změně. Právě zmiňovaná evropská doporučení mohou mít v tomto význam. Bohužel se této oblasti zatím v naší sekci nikdo kontinuálně nevěnuje.

EFPT nabízí skvělé možnosti zahraničních stáží. Je to jedinečná možnost, jak strávit dva až čtyři týdny dle vaší preferované budoucí specializace – dětská, dospělá, adiktologie, gerontopsychiatrie atd. – na klinikách v Evropě, a to za přijatelných finančních podmínek či s dotační podporou (více na www.efpt.eu/exchange). Minusem je, že po dobu existence EFPT se nám dosud nepodařilo nabídnout stáž a pohostit zahraniční mladé psychiatry u nás. Pokud by vás, z kteréhokoliv koutu České republiky a zdravotnického zařízení, napadlo, že tento pilotní program společně zkusíme, prosím, neváhejte mě kontaktovat. Není to tak složité, jak se může na začátku zdát. Stačí mít zájem a podporu vašeho pracoviště.

Kvůli stáží není nutné jezdit pouze za hranice. Můj kolega absolvoval nezapomenutelnou stáž na psychoterapeutickém oddělení č. 18b v Kroměříži, my v Bohnicích se domlouváme s Psychiatrickou klinikou VFN, že absolvujeme krátkou stáž na oddělení pro poruchy příjmu potravy, protože nám pacienti s touto problematikou přibývají a není nad to, získat od někoho zkušeného praktické znalosti. Tohle jsou individuální akce, škoda je, že dosud nebyl sestaven seznam možných pracovišť a jakýsi přehled, kam všude by se dalo zavítat, těch skvěle fungujících míst je přece více.

Je zásadní rozvíjet a pěstovat kontakty se zahraničím. EFPT je nejdéle fungující a zároveň nejlivnější seskupení mladých psychiatrů v Evropě. Je respektováno organizacemi jako UEMS, EPA, ECNP, WPA atd. Hlavním posláním je zdokonalovat a harmonizovat postgraduální vzdělávání lékařů – budoucích psychiatrů, zajistit propojení (networking) lékařů a zároveň vytvořit pevné profesní i přátelské vazby. Toto uskupení bylo úspěšně vedeno v roce 2011 dr. Nawkou (EFPT past-president), ale po ukončení jeho angažmá v sekci jsme se z mapy Evropy na chvíli ztratili. Jsem hrdý na to, že se mi v posledních třech letech podařilo vrátit nám plné členství v této organizaci a znovu máme možnost čerpat výhody a stát po boku těch, co se rozvíjet chtějí. Příští rok přivítáme delegáty z více než 36 zemí Evropy na mezinárodním fóru EFPT právě u nás. Je vytvořena aktivní, lokální skupina lékařů, kteří bez nároku na honorář, čistě se zápallem pro tuto skvělou událost pracují i ve volném čase, aby fórum v příštím roce proběhlo zdárně. Dovolte mi, abych vás srdečně pozval na 27. EFPT Fórum v Praze od 10. do 14. července 2019. Připravíme nabitý odborný a společenský program. Budete informováni průběžně a pravidelně ve zpravodaji, na webových stránkách a přes sociální síť.

Svou účast potvrdilo několik plenárních řečníků, a jsou to světová jména. Budu jmenovat zatím jednoho za všechny – profesor Norman Sartorius. Je mi ctí, že s námi

bude více než jednu přednášku. Před samotnou konferencí ohlásil svůj kurz „Leadership and Professional Skills“. Termín akce je od 8. do 10. července 2019. Tento kurz bude zaměřen na mladé lékaře a rozvoj jejich dovedností klíčových pro výkon vedoucích pozic. Je to skvělá příležitost, jak se naučit vytvářet prezentace a postery, číst a psát vědecké články, připravit návrh na projekt, vypracovat životopis, předsedat zasedání a také jak se vypořádat s dalšími výzvami, kterým mladí psychiatři čelí. Kurz bude uzavřen pro 16 účastníků. Podmínky pro přihlášení ohlásíme včas.

Jako Čechoslovák doufám, že obě akce propojí české a slovenské mladé psychiatry. Jsme si přece hodně blízko, ale přitom se známe velmi málo.

A už se schyluje k závěru. Když jsem minulý týden absolvoval schůzi mladých psychiatrů po dopolední purkyňce, tradičně jsem čekal ve vestibulu kliniky. Nikdo nepřišel. Už jsem si říkal – to nemá smysl! A najednou se otevřely dveře a stál tam Jiří, student 3. ročníku lékařské fakulty. Vysvětloval mi, že si nás našel na internetu, tak se přišel podívat, co jsou ti mladí psychiatři zač. Ujišťoval jsem ho, že nejsem jediný, a zodpověděl mu jeho dotazy ohledně našeho oboru. Nabídl jsem mu stáž u nás v PN Bohnice. Myslím, že odcházel spokojen. Jedním z bodů, které mohou ovlivnit mladí psychiatři, je i motivace studentů z fakulty pro náš krásný obor. Chybí nás tak 800, což není malé číslo, a přece chceme, aby reforma psychiatrie byla úspěšná.

Má odpověď je tedy jasná – ano, sekce smysl má. Budete z toho každý mít to, co vás zajímá a baví. Dostanete to, co tomu dáte, a vezmete si to, co budete chtít.

Děkuji doc. Janu Veverovi, že sekci mladých psychiatrů kdysi založil.

A těším se na spolupráci s vámi.

*MUDr. Pavel Trančík
předseda sekce mladých psychiatrů
EFPT President*

*Vedoucí lékař pavilonu 26, Psychiatrická nemocnice Bohnice
e-mail: pavel.trancik@bohnice.cz*

